

Väljaandja: Vabariigi Valitsus

Akti või dokumendi liik: määrus

Teksti liik: algtekst, terviktekst

Redaktsiooni jõustumise kp.: 03.02.2003

Avaldamismärge: RTI, 31.01.2003, 11, 50

Puhtu-Laelatu looduskaitseala kaitse-eeskirj¹

Vabariigi Valitsuse 21. jaanuari 2003. a määrus nr 18

Määrus kehtestatakse «Kaitstavate loodusobjektide seaduse» (RT I 1994, 46, 773; 2002, 6, 21; 53, 336; 61, 375; 63, 387; 99, 579) § 5 lõike 4 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Puhtu-Laelatu looduskaitseala (edaspidi *kaitseala*) on moodustatud ENSV Ministrite Nõukogu 11. juuli 1957. a määrusega nr 242 «Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s» (ENSV Teataja 1957, 14, 125) kaitse alla võetud Virtsu-Laelatu-Puhtu botaanilis-zooloogilise kaitseala baasil.

(2) Kaitseala põhieesmärk on looduslike ja poollooduslike koosluste ning sealse vee- ja rannikulinnustiku elupaikade kaitse.

(3) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kuueks sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(4) Kaitseala ja selle vööndite piirid kantakse maakatastrisse.

§ 2. Kaitseala piir

(1) Kaitseala välispiir kulgeb Hanila vallas Virtsu poolsaarel katastriüksuse 19502:003:0040 edelatiipust, sealt piki selle katastriüksuse loodepiiri põhja suunas kuni lõikumiseni lõunapoolse kõrgepingeliiniga; sealt piki nimetatud kõrgepingeliini idakirdesse kuni liini käändumiseni põhjakirdesse katastriüksuste 19502:003:1253 ja 19502:006:1392 vahelisel piiril; siis mööda nimetatud katastriüksuste vahelist piiri edelasse kuni lõikumiseni piki randa kulgeva lääne-idasuunalise pinnasteega; edasi ida poole mööda seda teed ja selle mõttelist pikendust alates lõikumisest Virtsu–Puhtu teega kuni lõikumiseni rannajoonega; sealt mööda Rame lahe läänekalda rannajoont kirde ja põhja suunas kuni lõikumiseni Virtsu endisel raudteetammil kulgeva Virtsu–Laelatu teega; seejärel mööda seda teed edelasse ja sealt piki Mõisa lahe läänekalda roostiku ja rannamadala ning maismaa vahelise terrassi piiri loodesse kuni katastriüksust Kuusiku 19502:003:0027 loodekagusuunaliselt läbiva kraavini; edasi mööda nimetatud kraavi kirdekallast loodesse kuni lõikumiseni Risti–Virtsu maanteeaga; siis piki Risti–Virtsu maantee teemaa kagupiiri 600 m kirdesse kuni katastriüksuse 19502:001:0037 lõunapiiri mööda kulgeva pinnasteeni, sealt mööda seda teed itta kuni tee lõikumiseni kõrgepingeliiniga katastriüksusel 19502:001:0460 ja mööda liini kirdesse kuni katastriüksuse Olli 19502:001:0013 kagutipuni; seejärel mööda katastriüksuse 19501:002:1751 loodepiiri kuni selle katastriüksuse põhjatiipuni, sealt edasi mööda mõttelist sirget endise maaüksuse Tuudi–Halliku 24-25 läänenurka; edasi mööda nimetatud maaüksuse edelapiiri kuni Kasselaha-poolse elektriliinini, mööda elektriliini kuni põllu piirini ja mööda põllu läänepoolset kontuuri algul edelasse, siis lõunasse ja kagusse kuni katastriüksuse Laine 19501:002:1970 talu teeni; edasi mööda talu tee äärset kiviaeda ja õuekrundi põhjapiiri lääneedelasse kuni krunti

ääristava kiviaia käändumiseni lõunasse, seejärel mööda kiviaeda lõunasse ja itta kuni katastriüksuse 19501:002:1970 idapiirini; sealt mööda nimetatud piiri ja selle mõttelist pikendusjoont kagusse kuni endise raudteetammi sillani Mädasoone kraavil; siis mööda raudteetammi kaguserva idakirdesse kuni lõikumiseni Hanila–Hõbesalu teega; sealt mööda Hanila–Hõbesalu tee teemaa läänepiiri lõunakagusse kuni katastriüksuse Lautaguse 19502:001:0550 kirdetipuni; sealt mööda selle katastriüksuse piiri edelasse ja kagusse kuni lõikumiseni katastriüksuse Kera 19502:001:0292 läänepiiriga ja mööda katastriüksuse läänepiiri lõunasse ja kagusse kuni katastriüksuse Kera 19502:001:0292 piiri lõikumiseni Hanila–Hõbesalu teega; seejärel mööda Hanila–Hõbesalu tee teemaa läänepiiri kuni Rame teeristini, sealt mööda Rame–Laelatu tee teemaa lõunapiiri lääneloodesse kuni endise maaüksuse Kristjani 6 talu õueteest loode pool oleva kiviaiani; edasi piki edelasse suunduvat kiviaeda läbi Kristjani 6 maaüksuse ja katastriüksuse Karjamaa 19508:001:0500 kuni kiviaia lõikumiseni katastriüksuse Saariko 19502:001:0522 piiriga; siis kiviaiaga paralleelselt kulgevad teed mööda läbi nimetatud katastriüksuse lõunasse kuni katastriüksuste Saariko 19502:001:0522 ja Ohusaare II 19502:001:0100 vahelise piirini, viimase idanurgas, sealt mööda katastriüksustevahelist piiri loodesse kuni lõikumiseni rannajoonega; edasi mööda Rame lahe idakallast lõunasse kuni katastriüksuse Kübareste 19502:001:0751 edelanurgani, sealt mööda nimetatud katastriüksuse lõunapiiri itta kuni katastriüksuse kagutipuni; siis mööda kiviaeda idakagusse kuni lõikumiseni katastriüksuse Siimu 19502:001:0740 piiriga, sealt mööda katastriüksuse piiri 300 m kirdesse kuni lõikumiseni kiviaiaga, siis mööda kiviaeda lõunasse kuni ida-läänesuunalise pinnasteeni endise maaüksuse Uuetoa A 13 maal; seejärel mööda teeäärset kiviaeda idakagusse kuni kiviaia käändumiseni lõunakagusse, sealt mööda kiviaeda läbi endise maaüksuse Ranna A 11 lõunakagusse kuni kiviaia lõikumiseni pinnasteega; edasi mööda seda pinnasteed lääneedelasse ja lõunasse kuni lõikumiseni katastriüksuse Uus-Kutsari 19502:001:0800 piiriga; sealt mööda nimetatud katastriüksuse piiri 100 m kirdesse kuni kiviaiani, seejärel mööda kiviaeda idakagusse kuni katastriüksuse Simo 19502:001:0420 piirini, sealt mööda katastriüksuse piiri rannajooneni, mööda Pivarootsi lahe põhjakallast kagusse ja mööda sama katastriüksuse piiri põhjakirdesse kuni taaslõikumiseni kiviaiaga, sealt mööda kiviaeda idakagusse läbi katastriüksuste Uus-Kutsari 19502:001:0800, Kadariku 19502:001:0370 ja Kruusimäe 19502:001:0270 kuni kiviaia käändumiseni kirdesse katastriüksusel Kadakarahu 19502:001:0401; edasi mööda kiviaeda kirdesse kuni lõikumiseni kagusse suunduva kiviaiaga katastriüksuse Rehe 19502:001:0543 edelanurgas, sealt mööda kiviaeda kagusse kuni katastriüksuse Jaani 19502:001:0922 lõunapiirini ja mööda lõunapiiri kuni lõikumiseni Pivarootsi lahe rannikuga; edasi mööda Pivarootsi lahe idakalda rannajoont kuni Täikse poolsaare edelanurgas oleva neeme tipuni. Sealt edasi kulgeb piir merel läbi punktide 58°53'05" N 23°57'60" ja 58°54'67" N 23°51'09" kuni katastriüksuse 19502:003:0040 edelatipuni.

(2) Ühe lahustükina kuuluvad kaitseala koosseisu Hanila vallas olevad Kõbaja laiud, mille piir on merel määratud järgmiste punktidega ning neid ühendavate geodeetiliste joontega: 58°60'55" N 23°49'21", 58°59'87" N 23°51'69", 58°59'21" N 23°51'90", 58°58'20" N 23°49'76" ja 58°59'85" N 23°47'30".

(3) Kaitseala välispiir ja vööndite kirjeldus on koostatud:

1) maismaa osas riigiettevõtte Eesti Maauringud 1991.–1993. a maakasutuskaartide (möötkava 1:10 000), Eesti Metsakorralduskeskuse Lihula metskonna 1987. a puistuplaani (möötkava 1:20 000) ning talumaade osas kuni 1940. a väljaantud Katastri Ameti skeemkaartide (möötkava 1:10 000) alusel ja maakatastri andmete alusel seisuga september 2001. a;

2) merepunktide osas ristkoordinaatidena Eesti põhikaardi EUREF-EST-92 süsteemis Lamberti konformses koonilises projektsioonis.

§ 3. Kaitseala valitseja

«Kaitstavate loodusobjektide seaduse» § 6 lõike 3 alusel on kaitseala valitseja Matsalu Looduskaitseala Administratsioon.

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju ja seeni kogu kaitsealal, välja arvatud sihtkaitsevööndis § 12 lõikes 2 sätestatud juhtudel. Liikumine eramaal toimub vastavalt «Asjaõigusseadusele» (RT I 1993, 39, 590; 1999, 44, 509; 2001, 34, 185; 53, 336; 93, 565; 2002, 47, 297; 53, 336; 99, 579) ja «Kaitstavate loodusobjektide seadusele».

(2) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades, välja arvatud õuemaal. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.

(3) Kaitsealal on lubatud:

- 1) 1. septembrist 31. jaanuarini jahipidamine mingi, kähriku, rebase, hundi ja metssea arvukuse reguleerimiseks;
- 2) 1. aprillist 15. maini rebase- ja kährikujaht laidudel.

(4) Kaitsealal on lubatud kalapüük, välja arvatud:

- 1) Rõõmusilma lahvanduses lahvanduse tekkimisest kuni jääminekuni;
 - 2) Möisa lahel, Annelahel ja Heinlahel;
 - 3) kalapüük allveepüügivahenditega;
 - 4) harrastuskalapüük lähemal kui 200 m laidudest 1. märtsist 15. juulini.
- (5) Kaitsealal on lubatud liikuda ujuvvahendiga kiirusega kuni 15 sõlme veeteel, mis ei ole selleks määratud ja on tähistamata. Liikumiskiirus ei ole piiratud järelevalve- ja päästetöödel.

(6) Kaitseala piires kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga:

- 1) maakorralduskava enne selle kinnitamist;
- 2) katastriüksuse kõlvikute piiride muutmine;
- 3) metsamajandamiskava enne selle väljastamist metsaomanikule;
- 4) detail- ja üldplaneering enne nende «Planeerimisseaduse» (RT I 2002, 99, 579) kohast vastuvõtmist;
- 5) projekteerimistingimused ja ehitusprojekt enne ehitusele ehitusloa andmist.

§ 5. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud:

- 1) puhtpuistute kujundamine, üheliigiliste metsakultuuride ja energiapuistute rajamine;
- 2) sõidukite ja maastikusõidukitega sõitmine väljaspool teid, radu ja parklaid, välja arvatud järelevalve-, teadus- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud metsa- ja põllumajandustöödel ning roovarumistöödel külmunud pinnaselt ja jää pealt 1. novembrist 31. märtsini;
- 3) liikumine vesijalgratta, veerolleriga, veesuuskade, ujuvparve ja jetiga ning 1. septembrist 15. juulini purjeka ja purjelauaga;
- 4) väetiste ja mürgkemikaalide kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal;
- 5) jäätmete ladustamine, välja arvatud kodumajapidamises tekkinud tavajäätmete ladustamine oma kinnisasja piires kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades;
- 6) jahipidamisel püüniste kasutamine, välja arvatud eluspüügi püünised mingi püüdmiseks;
- 7) ajujaht, välja arvatud kevadine rebase- ja kährikujaht laidudel;
- 8) kalapüük Kasselahel, välja arvatud 1. juulist 1. septembrini kaitseala valitseja nõusolekul.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades.

§ 6. Lennuliiklus kaitsealal

«Loomastiku kaitse ja kasutamise seaduse» (RT I 1998, 107, 1763; 1999, 54, 583; 95, 843; 2001, 3, 4; 97, 602; 2002, 41, 252; 61, 375; 63, 387) § 18 lõike 1 punkti 1 alusel on kaitsealal keelatud lennud kõrgusel alla 1 km, välja arvatud teaduslikel uurimistöödel ning järelevalve- ja päästetöödel.

§ 7. Teadusalased välitööd

Teadusalaseid välitöid tehakse kaitsealal «Kaitstavate loodusobjektide seaduse» § 25 alusel kehtestatud korras.

§ 8. Üksikobjekti kaitse

Kaitsealal paikneva üksiku loodusobjekti kaitset korraldatakse «Kaitstavate loodusobjektide seaduse» § 5 lõike 5 kohase kaitse-eeskirja alusel.

§ 9. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja nõusoleku saamiseks käesolevas määruses sätestatud juhtudel peab vastava loa, projekti või kava kooskõlastuse taotleja esitama kaitseala valitsejale kirjaliku taotluse.

(2) Kaitseala valitseja vastab nii taotlejale kui ka vastava loa andjale kirjaliku nõusoleku andmisega ja vajaduse korral omapoolsete tingimuste seadmisega või motiveeritud keeldumisega hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotluse saamist.

(3) Keskkonnamõju hindamise vajaduse korral on kaitseala valitsejal õigus taotlusele vastamist edasi lükata kuni keskkonnamõju hindamise heakskiidetud aruande saamiseni, teavitades sellest nii nõusoleku taotlejat kui ka loa andjat.

(4) Kaitseala valitseja vaatab metsaraie taotluse läbi ja annab kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist metsakoosluse liikide ning vanuse mitmekesisuse säilitamise eesmärgist tulenevalt oma kirjaliku nõusoleku ja seab vajaduse korral omapoolsed tingimused või esitab motiveeritud keeldumise.

3. peatükk

SIHTKAITSEVÖÖND

§ 10. Sihtkaitsevööndi kirjeldus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kuus sihtkaitsevööndit:

1) **Ulluta sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Ulluta lahes Ulluta laid, Saare kurgus ja Ulluta säärtveahas asuvad väikelaiud: Äärse, Ovaalse, Ümmarguse, Magu, Muna, Tilga, Trapetsi, Hulknurga, Jäänuka ja Kandilise;

2) **Ruilaiu sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Pivarootsi poolsaare lõunatipust lõuna poole jäävad laiud: Rui, Ahe- ja Kivilaid ning väikelaiud Põhjaasaare, Ülemine saar, Alumine saar ja Lõunasaare;

3) **Rame lahe laidude sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Rame lahe ja Koora poolsaare ümbruse väikelaiud: Kajakarahu, Lahesopi, Koora ülemine ja Koora alumine;

4) **Mõisa lahe laidude sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Mõisa lahe väikelaiud Mõisalahe, Tammipealse, Tammi ja Tammialuse;

5) **Kõbaja laidude sihtkaitsevöönd**, kuhu kuuluvad Kõbaja saarterühma laiud, v.a Maielaid ja Kingisepp, koos neid ümbritseva Väinamerega;

6) **Kasse sihtkaitsevöönd**, kuhu kuulub Kasselaha ja vana raudteetammi vaheline ala, mida kirdest piirab Mädasooni kraav ja edelast katastriüksuse 19502:001:0044 kagunurgast loodesse kulgev pinnastee ja selle põhjakirdesuunaline mõtteline pikendus kuni Kasselaheni. Alavööndisse kuuluvad katastriüksused 19502:002:1303 ja 19502:002:0015 tervenisti ning katastriüksuste 19502:001:0044, 19502:001:0038 ja 19502:001:0670 nimetatud pinnasteest põhjakirde poole jäävad alad.

§ 11. Lubatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud:

1) hooldustööd poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks;

- 2) teede, liinirajatiste ja tootmisega mitteseotud ehitise rajamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ning nende hooldustööd;
- 3) olemasolevate maaparandussüsteemide hooldustööd;
- 4) metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile.

§ 12. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine, välja arvatud §-s 4 sätestatud lubatud tegevus.

(2) Inimeste viibimine, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teadusalastel välitöödel ning kevadisel rebase- ja kährrikujahil, on keelatud:

- 1) Ulluta, Ruilaiu, Rame lahe laidude, Mõisa lahe laidude ja Kõbaja laidude sihtkaitsevööndites 1. aprillist 15. juulini;
- 2) Kasse sihtkaitsevööndis 15. veebruarist 31. juulini.

§ 13. Metsa kaitse-eesmärk sihtkaitsevööndis

Sihtkaitsevööndis on metsa kaitse-eesmärk elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 14. Piiranguvööndi kirjeldus

(1) Kaitseala piiranguvöönd on kaitseala majandusotstarbel kasutatav osa, kus majandustegevuses tuleb arvestada «Kaitstavate loodusobjektide seaduses» ning käesolevas määruses kehtestatud tingimusi.

(2) Piiranguvöönd on kaitseala piires olev maa-ala, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

§ 15. Lubatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) teede ja liinirajatiste rajamine;
- 2) ehitiste, kaasa arvatud ajutised ehitised, püstitamine;
- 3) hooldustööd poollooduslike koosluste ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks.

§ 16. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on lisaks §-s 5 loetletud tegevusele keelatud:

- 1) uute maaparandussüsteemide rajamine;
- 2) maavarade ja maa-ainese kaevandamine, välja arvatud «Maapõueseaduse» (RT I 1994, 86/87, 1488; 1995, 75, 1321; 1996, 49, 953; 1997, 62, 833; 86, 1461; 93, 1562; 1998, 64/65, 1005; 1999, 10, 155; 54, 583; 95, 843; 2000, 54, 348; 102, 670; 2002, 53, 336; 61, 375; 63, 387) §-des 26 ja 62 sätestatud juhtudel kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades ja tema igakordsel nõusolekul;
- 3) uuendusraie, välja arvatud turberaie perioodiga vähemalt 40 aastat, kusjuures kaitseala valitsejal on koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks õigus esitada nõudeid turberaie liigi, raieaja, puidu kokku- ja väljaveo, raielangi puhastamise viiside ning puistu koosseisu ja täiuse kohta;
- 4) kaitseala valitseja nõusolekuta veekogude veetaseme muutmine ja nende kallaste kahjustamine;
- 5) Mõisa lähel, Annelähel ja Heinlähel ning Kasselähel 1. juulist 1. septembrini kaitseala valitseja nõusolekuta ujuvvahenditega liikumine liiklusteel, mis ei ole selleks määratud ja on tähistamata, välja arvatud teadus-, järelevalve- ja päästetöödel.

§ 17. Metsa kaitse-eesmärk piiranguvööndis

Piiranguvööndis on metsa kaitse-eesmärk elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

¹ 92/43/EMÜ (EÜT L 206, 22.07.1992) ja 79/409/EMÜ (EÜT L 103, 25.04.1979)

Peaminister Siim KALLAS

Keskkonnaminister Heiki KRANICH

Riigisekretär Aino LEPIK von WIRÉN